



**mpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**M** VZDELÁVANÍM  
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV  
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH  
RÓMSKYCH KOMUNÍT



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

**Metodicko – pedagogické centrum**

**Národný projekt**

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV  
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

**Barbora Bodnárová**

**Tvorivá dramatika**

2014

**Vydavateľ:** Metodicko-pedagogické centrum,  
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava  
**Autor UZ:** <Mgr., Barbora Bodnárová>  
**Kontakt na autora UZ:** <ZŠ Blatné Remety >  
**Názov:** <Tvorivá dramatika>  
**Rok vytvorenia:** <2014>  
**Oponentský posudok vypracoval:** Ing. Jana Križanovičová

**ISBN 978-80-8052-911-6**

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

**Obsah:**

Pracovný list k slovným druhom .....	4
Mimočítanková literatúra .....	12
Úlohy na komunikáciu a čítanie s porozumením .....	12
Cinquain .....	13
Ilustrátori .....	14
Zhlukovanie .....	15
Akrostich .....	15
Pracovný list k vybraným slovám .....	16

## Slovné druhy

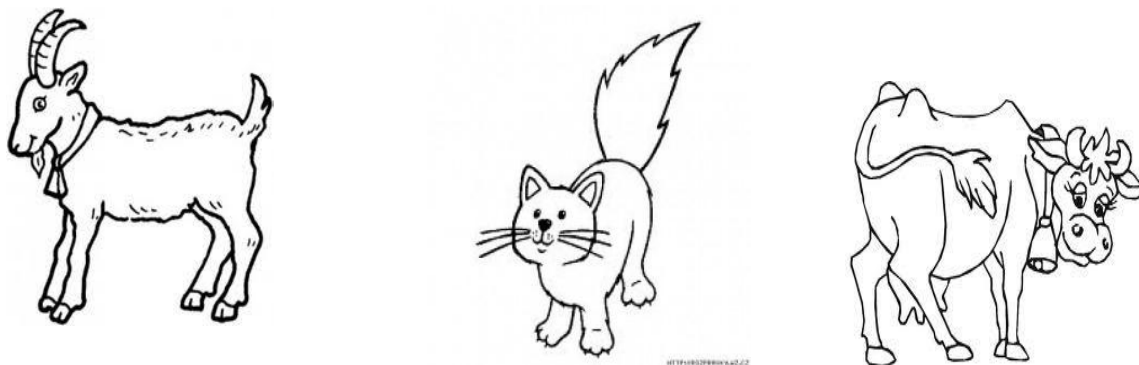
(Pracovný list slúži na preverenie učiva o slovných druhoch.)

### 1. Pantomimické hry:

a) Predved' činnosti šmolkov a potom ich pomenuj slovesami:



b) Napodobni zvuky zvierat, napíš ich a slovesá podčiarkni:



c) Z podstatného mena ryba pohybom predved' jej činnosť vo vode aj na suchu. Napíš o aké sloveso ide:

vo vode \_\_\_\_\_ na suchu \_\_\_\_\_

d) Vylúšti prešmyčky, slová doplň do viet a predved' zvukom a pohybom o aké zvieratko ide:

Včelstvo je včelia rodina tvorená \_\_\_\_\_ a jej potomkami sú \_\_\_\_\_ a \_\_\_\_\_.

KOU-MAT / \_\_\_\_\_ /

CE\_BOT\_RO\_NI / \_\_\_\_\_ /

DY\_TRÚ / \_\_\_\_\_ /

d1) Napíš o aké podstatné meno ide: \_\_\_\_\_

d2) Pomenuj činnosti včely slovesom: \_\_\_\_\_

e) Dopln' do podstatných mien vhodné začiatkové písmeno (malé písané písmeno alebo veľké písané písmeno)

\_\_čielka (v/V)

\_\_ilko (v/V)

\_\_unaj (d/D)

\_\_van (i/I)

\_\_ajka (m/M)

\_\_ŕ (ú/Ú)

\_\_volen (z/Z)

\_\_oj (r/R)

\_\_čelár (v/V)

\_\_lovensko (s/S)

\_\_atry (t/T)

\_\_čelín (v/V)

\_\_eľ (p/P)

\_\_lást (p/P)

\_\_rúd (t/T)

\_\_liver (o/O)

\_\_obotnica (r/R)

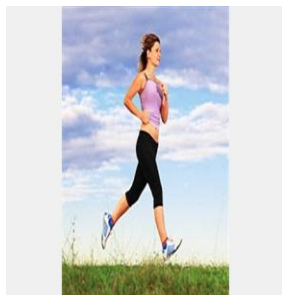
\_\_ed (m/M)

\_\_osk (v/V)

\_\_ropolis (p/P)

## 2. Aj telo vie rozprávať:

a) Napodobni tieto činnosti a napíš slovesom o akú činnosť ide:



## 3. Číslovky v slovách:

Predveď alebo nakresli o akú číslovku ide a napíš ju správne:

100P \_\_\_\_\_ U3 \_\_\_\_\_ 3ČKO \_\_\_\_\_ KO100L \_\_\_\_\_

S3HAŤ \_\_\_\_\_ 100LIČKA \_\_\_\_\_ 100NOŽKA \_\_\_\_\_

S3GA \_\_\_\_\_ CE100 \_\_\_\_\_ LA100VIČKA \_\_\_\_\_

## 4. Napodobni:

Staňte sa na chvíľu detektívmi a zahrajte sa na zvieratká v lese, napodobňujte rôzne zvuky zvierat a následne napíšte zvuky zvierat slovesami.

---

---

---

---

## 5. Pracuj v skupine:

a) Hľadaj podstatné mená , ktoré súvisia so školou. Slovo vyznačte farebne:

Náš Maroško lakoval plot.

Mňa sa pýtaš každé deň na to isté.

Za aké mužstvo kope Roman?

Dobre utrie Darina tabuľu?

b) Utvor vety podľa predznačeného vzorca. Pozor každé slovo musí začínať rovnakým písmenom. Nezabudni, že tvoříš vety, preto použi slovné druhy v správnom tvare:

	Prídavné meno	Podstatné meno	Sloveso	Podstatné meno
<b>M</b>	M	m	M	m
<b>K</b>				
<b>V</b>				

	Zámeno	Podstatné meno	Sloveso	Podstatné meno
<b>M</b>				
<b>T</b>				
<b>N</b>				

	Číslovka	Prídavné meno	Podstatné meno	Sloveso
<b>D</b>				
<b>Š</b>				
<b>P</b>				

	Podstatné meno	Sloveso	Prídavné meno	Podstatné meno
<b>S</b>				
<b>L</b>				
<b>B</b>				

	Podstatné meno	Sloveso	Číslovka	Podstatné meno
<b>J</b>				
<b>S</b>				
<b>T</b>				

## 6. Podčiarkni a doplň:

a) Vo vetách podčiarkni prídavné mená. Potom do riadkov dopíš prídavné mená s opačným významom.

Vysoký Miško zaspal. \_\_\_\_\_ Starý televízor vyhodili. \_\_\_\_\_  
 Slnko je v lete horúce. \_\_\_\_\_ Rozprávka je zábavná. \_\_\_\_\_  
 Katka je rýchla bežkyňa. \_\_\_\_\_ Filip je veľmi hlúpy. \_\_\_\_\_

b) Z textu vypíš všetky číslovky:

V poli oral Ján, šlo za ním päť vrán. Prvá vraví: „Dobre orie.“ Druhá vraví: „Zle orie.“  
 Tretia vraví: „Dobre orie.“ Štvrtá vraví: „Zle orie.“ Piata vraví: „Dobre orie Ján, plno  
 pandráv mám.“

---



---

## 7. Vytvor filmový pás:

a) K podstatnému menu v strede vymysli a dopíš prídavné meno a sloveso s rovnakým slovotvorným základom:



b) K slovesu v strede vymysli podstatné a prídavné meno s rovnakým slovtvorným základom:



### 8. Vyfarbuj:

V rámečkoch vyfarbi všetky:

a) podstatné mená - zelenou farbičkou

b) prídavné mená - žltou farbičkou

c) zámená – červenou farbičkou

d) číslovky – modrou farbičkou

e) slovesá – hnedou farbičkou

U	Dedka	máme	tri	vláčiky.			
Školník	kosí	trávu	raz	za	týždeň	novou	kosačkou.
Do	ľudovej	školy	umenia	Chodí	už	tretí	rok.
Cez	prestávku	vypočítame	Ešte	dva	príklady.		
Najstarší	Igor	má	Jedenásť	rokov.			
Peter	nakreslil	Najkrajšie	lietadlo.				
Trikrát	do	týždňa	pláva	v	krytej	plavárni.	



Dve	červené	rastlinky	polej	vodou.
-----	---------	-----------	-------	--------

**9. Vytvor mapu pre návštevu a vpíš do nej názvy ulíc, ktoré musíš opraviť:**

- základná škola svätého pavla a petra, námestie sovietskych povstalcov, kino marína, chrám svätého Mikuláša, gymnázium Ľudovíta štúra, ulica 17. novembra, škultétyho ulica

**10. Odpovedaj na otázky pani učiteľky:**

N: Kto /si dnes nenapísal domácu úlohu?/ .....

G: Od koho /si opísal domácu úlohu?/ .....

D: Komu /napíšeš list?/ .....

A: Koho /stále vyzeráš?/ .....

L: O kom /si dnes písala?/ .....

I: S kým /pôjdeš dnes domov?/ .....

**11. Zahraj sa na pátračov a napíš, čo najviac miest na ktoré si spomenieš zakončených na -o:**

.....  
.....  
.....

**12. Doplň vhodné prídavné mená:**

..... tráva	..... slnko
..... kniha	..... koberec
..... sveter	..... deti
..... nebo	..... župan
..... počítač	..... chlieb

**13. Napíš správny ZÁKAZ pomocou neurčitku:**



.....

#### 14. Odpovedaj na otázky. Číslovky zapíš slovom:

Koľko máš rokov? .....

Koľko dievčat a chlapcov je vo vašej triede? .....

Koľko vyučovacích hodín dnes máte? .....

Koľko učiteľov vás tento školský rok vyučuje? .....

Koľko kníh máš v školskej taške? .....

#### 15. Báseň

Vymysli krátku básničku o tučniakovi:

a) prvé slovo je podstatné meno

TUČNIAK

b) dve prídavné mená o tučniakových vlastnostiach

--	--

c) tri slovesá, ktoré pomenúvajú, čo tučniak robí

--	--	--

d) štyri slová o tučniakovi, ktoré ho vystihujú

--	--	--	--

e) do posledného riadka jedno slovo, ktoré tučniaka vystihuje

--

#### 16. Toto som vedel, toto som nevedel.

Prečítaj si text a do tabuľky napíš, čo si už o reči vedel a čo nie:

Reč nám slúži na dorozumievanie. Základom reči sú slová. Ľudská reč sa vyvíjala tisíce rokov. Takmer každý národ si vytvoril vlastný jazyk. Na svete sa používa päťtisíc rôznych jazykov. Pomocou rúk – posunkovou rečou – sa dorozumievajú nepočujúci ľudia. Zo všetkého, čo človek vytvoril, je ľudská reč najdôležitejšia.

	Toto som vedel/a	Toto som nevedel/a
Vedel si, čo je základom reči?		
Vyvíjala sa reč tisíce rokov?		

Koľko jazykov sa vo svete využíva?		
Ako inak sa dorozumievajú nepočujúci ľudia?		
Vedel si, že ľudská reč je najdôležitejšia zo všetkého, čo človek vytvoril?		

### Mimočítanková literatúra – texty detských časopisov

(Časopis Vrabček č. 10, Jún – August 2013, ročník 14.)

#### Príhody Ťapka a Fúzika

„Prázdniny“ /Jana Belašičová, str. 26/

#### 1. Úlohy na komunikáciu a čítanie s porozumením:

- a) Páčila sa Vám rozprávka o prázdninách? .....
- b) Čo sa Vám najviac páčilo? .....
- c) Povedzte kto bol hlavnou postavou? .....
- d) Načo sa naši hrdinovia najviac tešili?  
 .....  
 .....
- e) Vymyslite ako sa inak mohla skončiť naša rozprávka:  
 .....  
 .....  
 .....  
 .....
- f) Spojte rozdelené časti viet a číslam v tabuľke prirad'te správne písmená. Takto zistíte, akým dopravným prostriedkom cestovali Ťapko a Fúzik:

1.	2.	3.	4.	5.	6.

1) Autom nepôjdem, lebo

A) nemám toľko vzduchu.

2) Lietadlom nepôjdem, lebo

L) nemám peniaze na letenku.

3) Balónom nepôjdem, lebo

I) nejdem na inú planétu.

4) Lod'ou nepôjdem, lebo

Č) mám morskú chorobu.

5) Raketou nepôjdem, lebo

V) nemám vodičský preukaz.

6) Električkou nepôjdem, lebo

K) tá chodí len po meste.

g) Kam všade chceli cestovať naši kamaráti Ťapko a Fúzik a čo si tam chceli kúpiť?

.....  
.....

h) Vymyslíte vhodný rým na mesto Poprad:

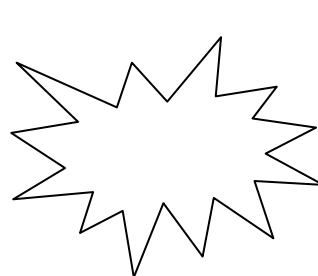
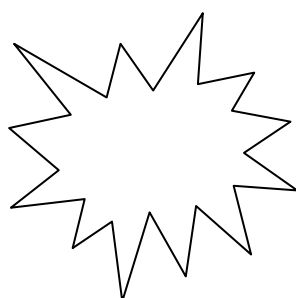
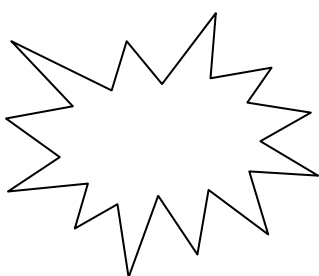
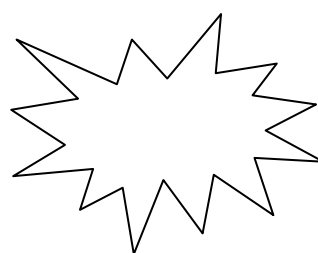
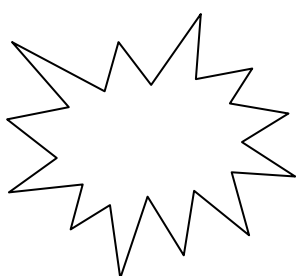
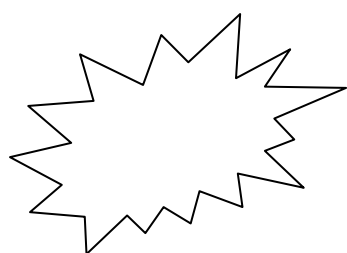
.....

i) Správne doplň písmená: P \_ Á \_ D \_ I \_ Y.

j) Cestovali ste už niekam na prázdniny? Ak áno povedzte kam a prečo?

.....

k) Čo všetko si musíš zbalit', ak ideš niekam na prázdniny dopíš do okienok.



l) Ako sa rozlúčili Ťapko a Fúzik? .....

m) Napíšte ako sa volala mamka Ťapka a Fúzika? .....

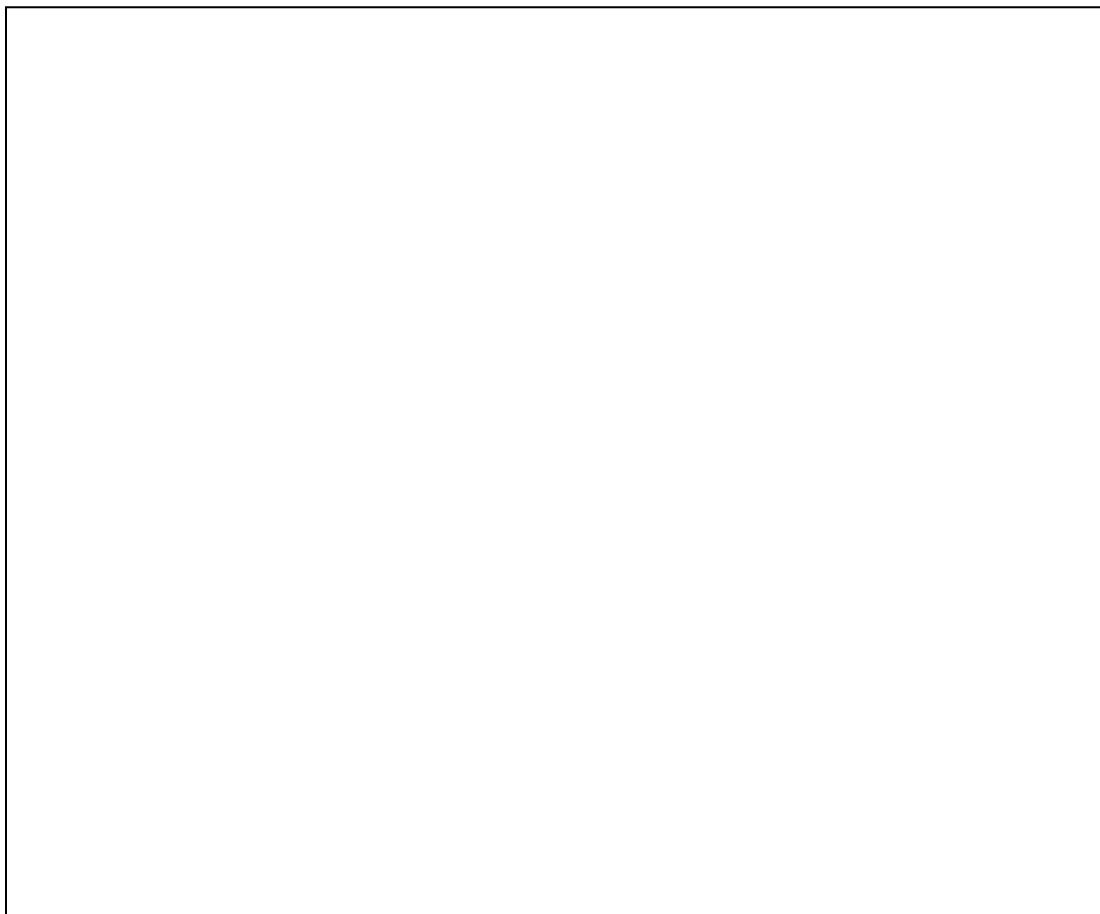
## 2. Cinquain

/Vymyslite päťveršík na slovo prázdniny. Pracujte podľa nasledovných pokynov:

1. verš podstatné meno: prázdniny
2. verš opis témy – dve prídavné mená
3. verš vyjadruje dej – tri slovesá
4. verš vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme - veta zo štyroch slov
5. verš synonymné slovo

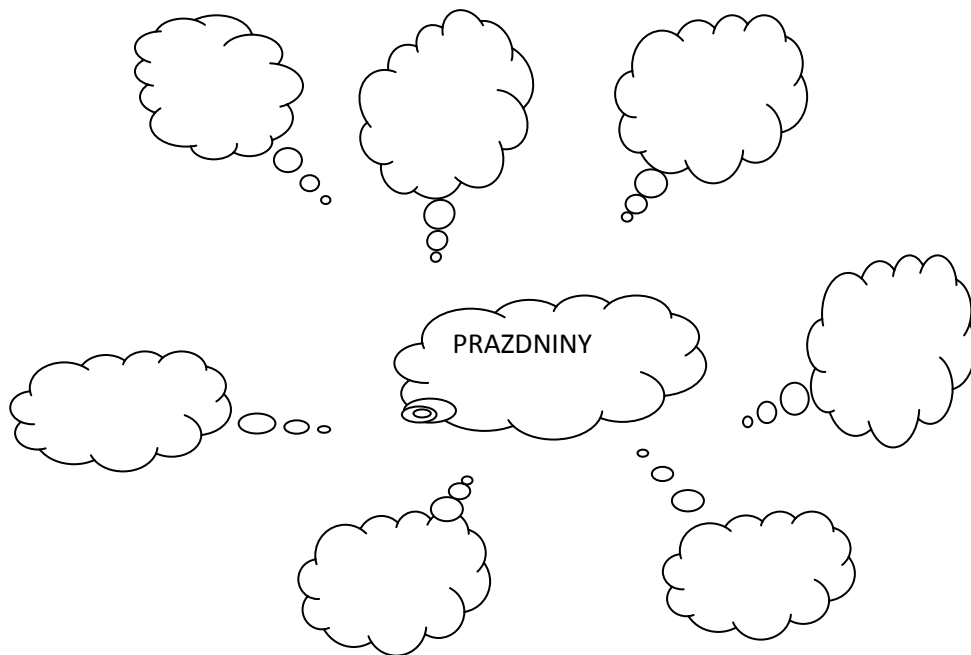

### 3. Ilustrátori:

Pokúste sa nakresliť našich hlavných hrdinov Ľapka a Fúzika:



#### **4. Zhukovanie**

Popremýšľaj a do bublín napíš všetko, čo ti napadne pri slove PRÁZDNINY.



### 5. Akrostich

Na začiatkové písmená vymysli slová, ktoré súvisia so slovom prázdniny.

P - .....

R - .....

Á - .....

Z - .....

D - .....

N - .....

I - .....

N - .....

Y - .....

### Vybrané slová

(Pracovný list na preverenie učiva o vybraných slovách.)

1. Napíš, čo najviac príbuzných slov „kamarátov“ k týmto vybraným slovám:

ryba - .....



bystrý - .....  
bylina - .....  
umyt' - .....  
jazyk - .....

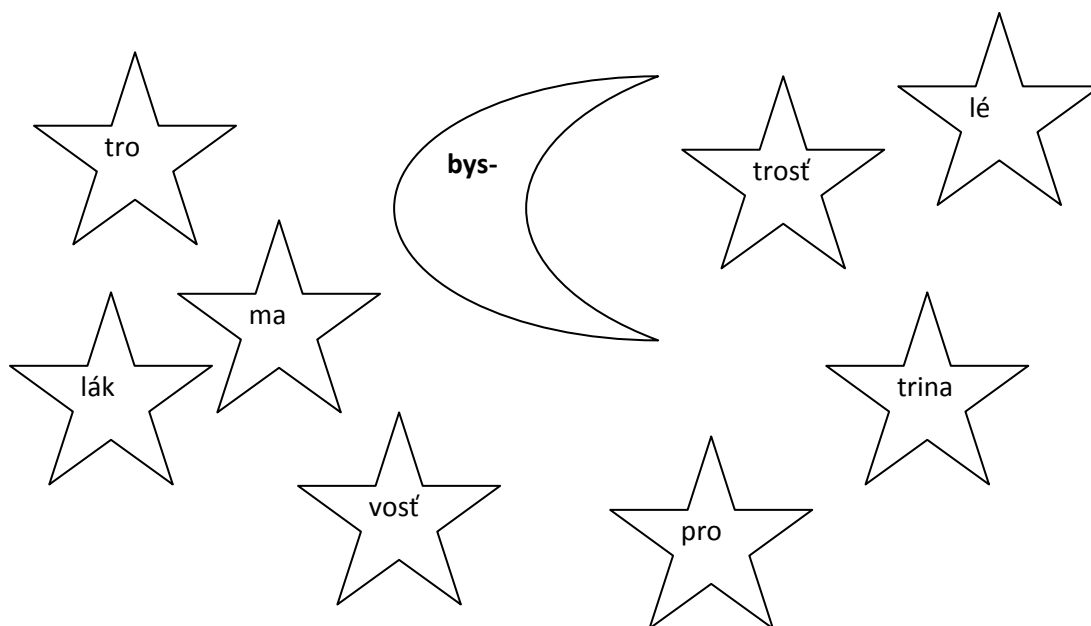
**2. V zašifrovaných písmenách nájdí, vybrané slová, ktoré farebne vyznač s farbičkami:**

BEMYALMYDLOZŠIRUMYŤSBAMÝLIŤSADNPŠMÝKAŤSAFGHTPRIEMYSELFZM  
HMÝRIŤSAKORIMYKAŤSIAILIŽMÝKAŤTBAMYSLEIŤXQSDFMYŠALKUHZMYZ

**3. Uhádni a napíš správne, či ide o vybrané slovo alebo o nevybrané:**

- a) prudko potrhávať kľučkou - .....
- b) drobné kovové peniaze - .....
- c) hygienický prostriedok na umývanie rúk - .....
- d) jedlo z mäsa, zeleniny a ryže - .....
- e) hlodavec robiaci škodu v obilí - .....
- f) zvyšok po zjedení jablka alebo hrušky - .....
- g) druh ovocia podobný čerešni - .....
- h) sladká ovocná tekutina ochucujúca vodu - .....
- i) rýchly vlak - .....
- j) pestujú to číňania - .....
- k) človek, ktorý chodí do lesa loviť zver - .....
- l) človek, ktorý píše knihy - .....
- m) priestor pod zemou pod niektorými domami - .....
- n) ostrý nástroj, ktorým rozdeľujeme drevo na kusy - .....

**4. a) Pospájaj slabiky v hviezdičkách tak, aby vytvorili so slabikou „bys“ príbuzné slová so slovom bystrý:**



**b) Správne hviezdičky so slabikami vymaľuj a napíš o aké slová ide:**

.....

**c) Utvorené slová použi vo vetách:**

.....  
 .....  
 .....

**5. Poskladaj, čo najviac vybraných slov:**

My	žmý	mi	lá	ka	po	ka	tať	Mil	ho	šmý	my	mi	z
zmy	dlo	vať	u	núť	kou	ka	kač	sel	my	sliet'	š	h	kač

.....  
 .....  
 .....

**6. V jednosmerovke vyhľadaj slová a roztried' ich podľa:**

i/í

y/ý

.....	myťMilanlo	.....
.....	pilažípytlkia	.....
.....	kýbščbit'sa	.....
.....	phmyzomylj	.....
.....	baryíšrisk	.....
.....	saťpíľapýr	.....

### 7. Porozmýšľaj nad pravopisom a doplň:

Pod V\_horlatom b\_vala dievčina V\_któria. Sedela pri jazierku a v\_la veniec, ktorý si položila na hlavu. Naklonila sa nad V\_nianske jazero, aby v\_dela, ako jej pristane. Jej obraz vo vode v\_nikal krásou.

### 8. Uvi si venček zo slov tak, aby sa slovo vždy začínalo na:

**py/pý** alebo **pi/pí**

**vzor: pytlík – piškóta – pýr – pískat' .....**

.....  
.....  
.....

**by/bý** alebo **bi/bí**

**vzor: bylina – biskup – bývať – bígl .....**

.....  
.....  
.....

### 9. Prechádzka s básnikmi a spisovateľmi po kráľovstve vybraných slov.

#### a) Doplň v básni chýbajúce písmená:

V\_hňa, r\_bár, p\_cha, pl\_l,

v komore je skr\_tá m\_š.

Hr\_zie chleba, r\_pe s\_r,

zlý sa šíri o nej ch\_r.

Taký ch\_r sa o nej šíri,

že zje sama št\_ri s\_ry.

A keď je už celkom s\_ta,

skr\_je sa vraj do kor\_ta.

*(Ladislav Kvasnička: Abeceda nášho deda)*

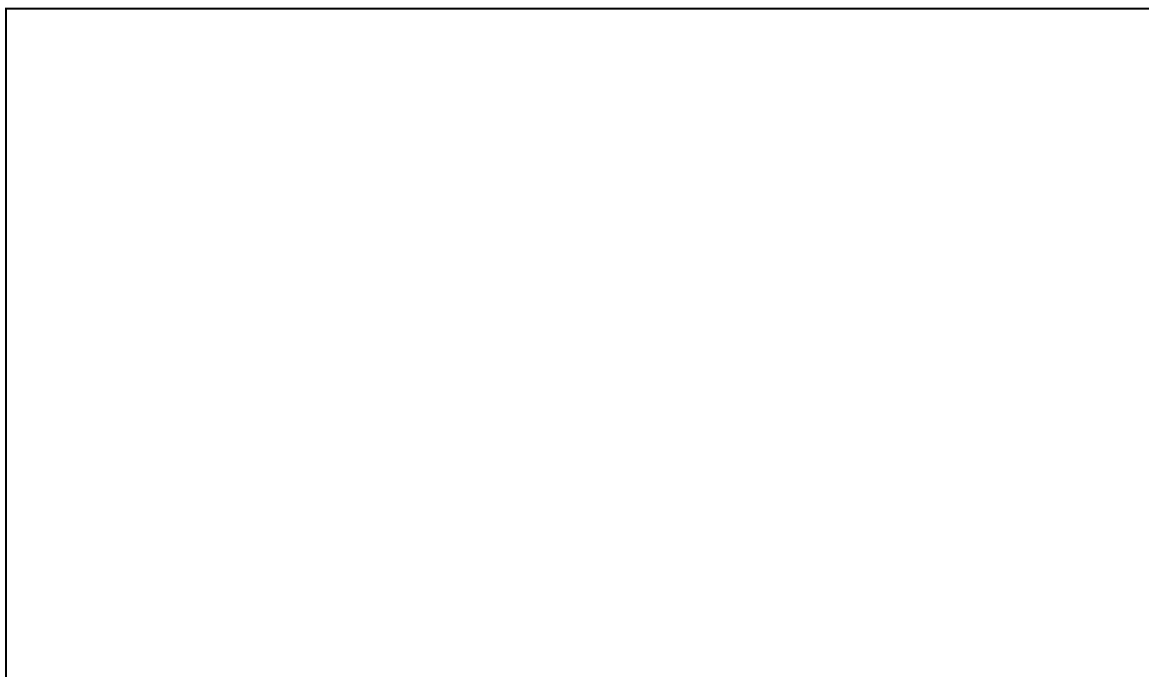
#### b) Doplň chýbajúce písmená a nakresli si obrázok myši:

## Rozprávka o nevd'áčnej myši

Našla m\_š okrúhly s\_r. Jedla, až urobila v s\_re dieru. M\_š bola s\_ta a chcelo sa jej spať. Pom\_slela si, že zostane b\_vat' v diere od s\_ra. V s\_re sa jej dobre b\_valo, nový b\_t voňal s\_rom. Bol celý zo s\_ra. M\_š bola hlúpa a lenivá. Jedla svoj b\_t. Obedovala a večerala dieru v s\_re. Diera rástla a s\_r bol menší. Až zrazu s\_ra nikde. Nebolo viac s\_ra, ale bola jedna mačka! Skočí mačka za m\_šou a m\_ška hup do starej topánky.

*(Dušan Radovič, preložil Milan Ferko)*

Tu si nakresli obrázok:



### c) Bitka medzi „i“ a „y“:

V zoš\_te sa pob\_li b\_k, b\_l\_na, kob\_ly. B\_jú sa tie b\_tosti. Bum! pod rebrá, do kostí. B\_jú sa o b\_dlo, o b\_t, musíme s t\_m niero robiť.

*(Daniel Hevier: Nevyplazuj jazyk na leva)*

### 10. Pohraj sa s prešmykovačkami a utvor vybrané slová:

bytokdo .....	t'ývba .....
ýťlim .....	ýžmaťk .....
italkpy .....	šýpyn .....
rytčkoanak .....	chyrýl .....

**11. Ulož slová na správne miesto do viet : mihol , mihalnice, zamykaj, v okamihu, nemihaj, nemykaj sa:**

V potoku sa \_\_\_\_\_ pstruh. Miško \_\_\_\_\_ očami ! Príklady vyriešil v \_\_\_\_\_. Naše oči chránia \_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_ sa stále ! Bránu vždy dobre \_\_\_\_\_ .

**12. Utvor od slova myslieť nové slová a správne ich doplň do nasledujúcich viet:**

vy M\_\_ro m\_\_slí na Em\_\_la .

pre Už si si pre \_\_\_\_\_ vetu?

ne + m\_\_sliet' Poriadne sa za \_\_\_\_\_ a niečo vy\_\_\_\_\_ !

do Na zábavu nem\_\_\_\_\_ !

za Musíš si to asi len dom\_\_\_\_\_ .

**13. Uhádni, aké slovo je ukryté v okienku a napíš ho. Pripíš k nemu do druhého okienka podobné slovo:**

Y	ř
P	K A

--

CH	P
A	Ý

--

**14. Prečítaj si nasledujúce vety. Ukryli sa v nich vybrané a odvodené slová. Nájdi ich :**

Miško sa napichol na ostrý konár. Na Slovensku nemáme veľa dobrých lyžiarov. Múry žalára boli hrubé. Starý peciar nie je doma a mladý to nespraví. Dcéry žalovali na brata. To rys a vlk sa zakrádali tmou.

**15. Slovné spojenia nahrad' vybraným slovom.**

Opak hladného s\_\_\_\_\_

Zvuk , ktorý vydáva had s\_\_\_\_\_

Zviera, ktoré robí na poli škodu s\_\_\_\_\_

Detská choroba o\_\_\_\_\_

Nepříjemne, daždivo s \_\_\_\_\_  
Zdvihla prikrývku o \_\_\_\_\_  
Koláč zo syra s \_\_\_\_\_  
Upravili zem rýľom z \_\_\_\_\_  
Obrat' mäso z kostí o \_\_\_\_\_

Skontroluj sa : ( sýty, sykot, syseľ, osýpky, sychravo, odokryla, syrovník, zrýľoval, odokryla)

**16. J. Pavlovič našiel slová, z ktorých sa dajú utvoriť aj iné slová ( použi všetky hlásky z daného slova)**

KOLMICA \_\_\_\_\_

REVE VIAC \_\_\_\_\_

OBLAKY \_\_\_\_\_

MALÁ STRIGA \_\_\_\_\_

ANKA SPÍ \_\_\_\_\_

PIKOLA \_\_\_\_\_

ŽIAK VRATKO \_\_\_\_\_

SITO V DOME \_\_\_\_\_

**Skontroluj sa:**

**KOLMICA–LAKOMCI**

**OBLAKY – KOBÝLA**

**ANKA SPÍ - PÍSANKA**

**ŽIAK VRATKO - KRIŽOVATKA**

**REVE VIAC- VEVERICA**

**MALÁ STRIGA - MAGISTRÁLA**

**PIKOLA - POLIAK**

**SITO V DOME - VEDOMOSTI**